

Софія
Дара Корній
Алла Рогашко
Ніка Нікалео
Янна Хома
Вікторія Гранецька
Тетяна Белімова
• Любов Долик
Наталя Лапіна
Світлана Горбань
Анастасія Нікуліна

Слов'я
Смакотинки
Мізги

~~ збірка ~~

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)
Л89

Жодну з частин цього видання не можна
копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Летеринг Євген Спіжовий

Л89 Львів. Смаколики. Різдво : збірка / укл. і передм. Н. Нікалео. —
Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. — 256 с.
Міст. авт.: Дара Корній, Алла Рогашко, Вікторія Гранецька,
Анна Хома, Ніка Нікалео, Тетяна Белімова, Любов Долик, На-
таля Лапіна, Світлана Горбань, Анастасія Нікуліна

ISBN 978-617-12-1550-4

Ці історії об'єднують свято, як завжди Різдво об'єднувало і рідних, і нез-
знайомих людей. Тих, хто у дитячих спогадах зберіг найдавніші традиції
свого народу, сідав з великою родиною за стіл із дванадцятьма стравами,
промовляв до Бога слова найщирішої молитви, і тих, кого життя перетво-
рило на обивателів без роду і племені, але не змогло відібрати людяності...
Усі мають право на різдвяне диво. Воно давно чекає на вас на гомінких
львівських площах, маленьких вуличках, у брамах австрійських кам'яниць
чи затишних кав'ярнях. Старий годинник зупинить для вас час, випад-
ковий перехожий підкаже шлях, щоб почалась іще одна історія...

УДК 821.161.2
ББК 84(4Укр)

ISBN 978-617-12-1550-4

- © Хідченко В. О., укладання, 2016
- © DepositPhotos.com / Lili-Graphie, обкладинка, 2016
- © Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», ви-дання українською мо-вою, 2016
- © Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», ху-дожнє оформлення, 2016

Ми постійно шукаємо щастя і не ймемо віри, що воно зовсім поруч. Щастя в нас самих. Треба просто навчитися радіти й бути вдячним за абсолютно звичні речі: людей, які довкола тебе, місце, де ти народився, де ти живеш, рід, який дав тобі традиції та віру. Кажуть, віра — це великий дар. Хтось вчиться її роками, а хтось просто отримує в подарунок від Бога. Цей подарунок так високо цінується і передається з роду в рід. Адже саме традиційна віра і мораль збирає щороку всіх родичів, де б вони не були — в Мілані, Торонто чи Тель-Авіві, — додому на Святу вечерю з дванадцятьма стравами і різдвяним Дідухом. Тут іще ходять вертепи морозяними вулицями й пекельні чорти лякають дітей за непослух гріхами, а не роздають подарунки задурно всім. Тут змалечку вчать, що за всі дії треба відповідати, а особливо за недобрі діла. Всесвіт відгукується добром на добро і злом на зло, що відомо із сивої давнини й лише нещодавно доведено вченими-фізиками.

Не знаю іншого такого міста у світі (а може, я ще просто не все бачила), де багатство і розмаїття фарб і смаків так органічно й гармонійно поєднуються. Тут немає жодного вільного столика в кафе на свята, звідусіль чути різні мови, діалекти й говірки. Львів радо приймає кожного, хто готовий поринути в місцевий колорит і аромати, а особливо аромати Різдва. Часто їжджу в інші міста й країни, і ніде насправді не почиваюся так добре, як у дома на зимові свята. Тут тобі і вертеп,

і колядки-щедрівки. А що вже надегустується меду, медовухи та вишняку під Коляду!

Тепло і затишок рідної оселі, волинські традиції зустрічі Різдва в колі найближчих і найрідніших ви відчуєте у творі, сповненому дитячих спогадів Дари Корній. І зрозумієте, що звичаї не надто відрізняються від львівських, коли прочитаєте оповідання інших письменниць нашого жіночого літературного клубу, хоча особисті традиції — окремі в кожній оселі. Як завше, оригінальна й неповторна Вікторія Гранецька, безумовно, вразить у самісіньку душу, здалеку нагадуючи про ліричний містичизм великого Гоголя. Сучасний гаджет Анни Хоми і янгол Наталі Лапіної видаються такими різними, але водночас і вельми атмосферними...

Кожен твір — ще один погляд на старовинне місто, котре, як стверджують деякі знавці давнини, сприяє не тутешнім мешканцям, а лише зайдам, які приїхали тут торгувати, будувати, політикувати... Проте яскравий приклад плеяди відомих та успішних львівських музикантів, письменників, спортсменів заперечує це твердження. Тут вчаться бути собою, прагнучи досягнути найвищого щабля своєї мрії. Львів — це місто, яке надихає і зріднює, яке вчить уміло поєднувати свободу в думках і діях зі сповідуванням глибоких галицьких традицій і віросповідань.

Дякуємо Тобі, Господи, що ми є тим, ким ми є, там, де ми є нині!

— Христос ся рождає!

— Славімо Його!

Nіка Нікалео

Дара Корній

Мое сонцесяйне Різдво

істо дихало Різдвом... Аромат свята перемагав густий запах кави та стелився зимовою площею Ринок. Він солодко лоскотав ніздрі туристів, гостинно запрошуючи в затишні кнайпочки й кав'яrnі на різномаїті смаколики. А потім, поблукавши стометрівкою, зупинився біля оперного театру. Він відчайдушно спинався на пальці, допитливо зазираючи в очі кам'яній пані Славі. Вона на фронтоні театру, граційно та величаво, тримала над головою позолочену пальмову гілку, спокусливо посміхаючись. Але аромат свята не спокусився, лишень підморгнув камінній жінці та помчав далі. Зачепив

за вершечок вбрану в блискучі вогники новорічну ялинку, котра хизувалася на всі боки розкішною павою, і врешті кинувся в обійми пшеничного Дідуха, вдихаючи в себе літо та осінні червонобокі яблука. Дідух залоскотав добродія пишними вусами, заколисав колядкою, запрошуючи і львів'ян, і гостей міста до церкви на Святочну Літургію.

Львів снів Різдвом... Гори пампухів — з вишнями, маком, повидлом і без, здобна медова кутя з різними легумінами¹ і поруч скромна, лише́нь з маком та родзинками, сухі білі гриби в пісному борщі, узвар із сушених райських яблук, може, навіть із саду Божого, груш, слив, запашний глінтвейн, котрий рясно пахне не тільки дешевим виноградом, а й ароматними приправами... Різдво. Його можна побачити, спробувати на смак, понюхати, торкнутися пальцями і навіть почути.

З кожнісінької вітрини урочисто прибраних крамниць міста посміхаються ангели та пастушки з вівцями, волом та коровою, урочисто завмерли царі з дарами, чекаючи сяйва першої зірки, котра сповістить про народження Месії. Вертепи-шопки в різдвяну пору оживають. Діти, дорослі, актори, аматори, геть не актори і геть не аматори, зірка восьмикутна в руках звіздаря...

¹ Легуміни — ласощі (*gial*).

Світ — вертеп, і світ — театр. Колядуємо! Звеселяємо і себе, і близнього, бо святкуємо день народження сонця-Месії, день народження Бога.

Різдво для мене — це не просто біблійний сюжет, можливість замислитися над мудрістю Божого промислу, зануритися в його барвистість та сакральність. Це набагато більше. Бо моєму Різдву не одна тисяча літ. Воно з житніх нив та з тих країв, у яких сонце стозряче, небо підперезане перевеслами-веселками, українці — могутні велети з завишиваними казками на рукавах сорочок та на крилятах рушників.

Ось маленька дівчинка в розкішному білому кожушку, прикрашеному барвистою вишивкою, веде ватагу колядників проспектом Шевченка. У руках малої ружа-зірка, символ моєї України, яка сповіщає про те, що день поборов ніч, що народилося молоде сонце, що диво-народження Месії відбувається щороку і відбуватиметься, доки існує земля. Мала гордо двома руцями тримає в руках блискучу зірку, час від часу дістає до рогика і з усієї сили крутить ним. Різnobарв'я золоте стає коловоротом, зірка мигтить у своєму дивному леті, а малі колядники, котрі члено йдуть слідком за зорею, гордо виспівують:

А в пана, пана, в пана Петра
Стояла яблінька посеред двора.
На тій яблінці золотая кора...